

FAKTA

Håndtering av brannfarlig væske hos biloppsamlere

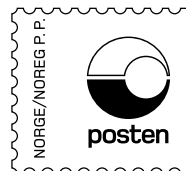
September 2015



Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

Container brukt til oppbevaring av væsker fra bilvrak. Eksplosiv atmosfære har oppstått inne i containeren som følge av lekkasje av bensin og manglende ventilasjon. Containeren inneholdt elektrisk utstyr som ikke var godkjent for bruk i eksplosiv atmosfære. (Foto: Politiet).

På bakgrunn av flere uhell og ulykker med farlig stoff hos biloppsamlere, ønsker DSB å minne bransjen om farene ved håndtering av brannfarlige væsker som for eksempel bensin. Det er viktig at alle som håndterer brannfarlig væske er kjent med væskenes fareegenskaper. Utstyr som brukes ved håndteringen må dessuten være sikkert og bygget i samsvar med anerkjente normer.



Ved lekkasje av bensin eller annen brannfarlig væske, eller dersom en beholder med brannfarlig væske står åpen, vil damp fra væsken blande seg med omkringliggende luft. Dersom konsentrasjonen av damp i luften ligger mellom nedre og øvre eksplosjonsgrense, vil en tennkilde kunne forårsake brann eller eksplosjon. Damp fra brannfarlig væske i en konsentrasjon som er slik at brann eller eksplosjon kan oppstå, kalles en eksplosiv atmosfære. Det er ikke bare åpne flammer som kan fungere som tennkilder, også gnister fra elektriske apparater eller elektrostatisk utladning kan antenne brannfarlig damp.

Faren for at eksplosiv atmosfære skal oppstå reduseres ved at det brannfarlige stoffet lagres utendørs, eller ved at tilfredsstillende ventilasjonsanlegg installeres i rom der det oppbevares brannfarlig væske. Risikoen ved håndtering av brannfarlig væske er størst for væsker med lavt flamme- og kokepunkt. Egenskapene til de brannfarlige væskene står oppført i stoffenes sikkerhetsdatablader.

Håndtering av brannfarlig væske er regulert av forskrift 8. juni 2009 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (forskrift om håndtering av farlig stoff). Dersom eksplosjonsfarlig atmosfære kan oppstå, må håndteringen av den brannfarlige væsken i tillegg være i henhold til forskrift om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer og forskrift om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område. De to sistnevnte forskriftene omtales ofte som ATEX-forskriftene. Dette innebærer blant annet at:

- Bruk av tennkilder er forbudt der det er fare for at brann, eksplosjon eller annen ulykke kan oppstå.
- Alle som håndterer farlig stoff utover det som er beregnet for personlig bruk skal ha nødvendig kompetanse.
- Utstyr og anlegg skal utføres fagmessig i samsvar med anerkjente normer. Ved konstruksjon, produksjon, installasjon, endring og reparasjon av utstyr og anlegg skal det gjennomføres kontroll.

- Eier og bruker skal sørge for at utstyr og anlegg underlegges systematisk tilstandskontroll.
- Eier eller bruker av utstyr og anlegg som benyttes ved håndtering av farlig stoff skal sørge for at utstyr og anlegg holdes i forsvarlig stand og vedlikeholdes, slik at sikkerhetsnivået opprettholdes.
- Det skal settes opp skilt som opplyser om farer der farlig stoff håndteres. Dersom brann eller eksplosjon lett kan oppstå skal det settes opp skilt med forbud mot bruk av åpen ild eller andre tennkilder.
- Virksomheter som håndterer farlig stoff skal kartlegge farer og problemer med hensyn på håndteringen (risikovurdering). Det må tas høyde for at lekkasjer kan oppstå ved oppbevaring av brannfarlig væske.
- Bygning der brannfarlig stoff håndteres skal ha effektiv ventilasjon som sikrer mot brann, eksplosjon og annen ulykke.
- Spill av farlig stoff skal tas hånd om slik at faresituasjoner ikke oppstår.
- Kommunen v/ brannvesenet fører tilsyn med at bestemmelsene i forskrift om håndtering av farlig stoff overholdes.
- Kun eksplosjonssikkert utstyr skal brukes der eksplosjonsfarlig atmosfære kan oppstå.



Alt elektrisk utstyr som brukes der eksplosjonsfarlig atmosfære kan oppstå skal være merket med merket for Ex-godkjent utstyr.